

Koekaivaus Pirkkalan Kehon Kirkkosaarella 20 p:nä
kesäkuuta 1935.

Liitteenä 2 valokuvaa.

Vuonna 1922 saatiin Kansallismuseoon kaksi pronssisen rannerenkaan katkelmaa (KM 8037:18), jotka oli löydetty Pirkkalan pitäjän Kehon kappalaisvirkataloon kuuluvasta Kirkkosaaresta, kivirauniosta. V. 1924 kävi tohtori J. Ailio virkamatkallaan paikkaa tarkastamassa kuitenkin silloin tietämättä, että röykkiöstä oli löydetty esineitä, ja suorittamatta siinä mitään kaivausta (ks. Ailion kertomusta museon top. arkistossa). Virkamatkallaan kesällä 1935 sai allekirjoittanut tehtäväkseen ohimatkustaessaan poiketa Kehoon ja koekaivauksella koettaa saada selville oliko kyseessä hautaraunio vai, niinkuin tohtori Ailio oli päätellyt, luontainen rantakivikko.

Röykkiön poikki kaivettiin kaksi metrin levyistä koeojaa, toinen sen itäpään, joka jo oli pengottua ja osittain hajoitetukin. Mahdollisesti olivat rannerenkaan palaset peräisin näiltä kohdista, sillä heti kaivausta aloitettaessa löydettiin suuren lattean maakiven päältä, ohuesta maa- ja lehtikerroksesta rautainen putkikirves (KM 10070, katso valokuvaa № 1). Viereisen kiven laidalta tavattiin hiukan hiiltä, mutta muuten oli maa tässä, niinkuin koko toisenkin koeojan alueella aivan koskematon, ilman minkäänlaisia kulttuurimerkkejä. Tästä päätellen on röykkiö luontainen, rantakivikkoa, kuten Ailio arveli. Rautakeltti ja aikaisemmin löydetyt rannerenkaan kappaleet kuitenkin antavat aiheutta otaksuaan, että paikalla on ollut hauta, nähtävästi luontaiseen kivikkoon rakennettu. Putkikirves tuskin oli alkuperäisessä paikassaan, vaan niinkuin näytti, kivelle erehdyksessä jä-

tetyltä, kenties aikaisemmalta löytäjältä unohtuneena. Onko se alkuaan peräisin röykkiön nyt jo hävitetyltä alueelta on tietystikin mahdotonta varmasti sanoa, pieniä kuoppia oli siellä täällä muualakin kivikossa. Mitään luunsiruja ei myöskään etsiskelyistä huolimatta tavattu. En myöskään onnistunut tapaamaan rannerenkaan palasten löytäjää, Valtteri Jokea, sennimestä henkilöä kun tapaamani paikkakuntalaiset eivät tunteneet, enkä saanut häneltäkään tietoja ensimmäisten esineiden löytöpaikasta. Röykkiön laajuuden vuoksi, se on 8×14 metrin suuruinen, en voinut ryhtyä sen systemaattiseen tutkimiseen varsinkin kun tulokset koeojien kohdalla olivat negatiiviset. Niinollen jää mahdollisen hautapaikan löytyminen siitä sattuman varaan. - Molemmat koeojat täytettiin kivillä, ja röykkiö jäi suunnilleen entisensä näköiseksi.

Helsingissä 28 p:nä joulukuuta 1935.

Ella Kivikoski

Levy 10101.

Pirkkala, Keho, Kirkkosaari. Röyk-
kiön pengotte itäpäätä. Rautakelti
löytöpaikallaan ^(ristillä merkitty) maakiivellä lähellä
sitä korkeamman säännöllisen ki-
ven reunassa olevaa loivikohdtaa.

Levy 10102.

Pirkkala, Keho, Kirkkosaari. Röyk-
kiön itäpäätä paljastettuna. Ylim-
mät kivet myöhäisiä nykyisellä
paikallaan, niiden alla kuivunutta
turvetta.